

บทที่ ๓

การบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ - ก่อนได้รับการแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจ

๑. การจัดชั้นตำแหน่ง

(Position Classification)

การจัดชั้นตำแหน่ง (Position Classification) คือ วิธีการที่จะวินิจฉัย และจัดตำแหน่งที่เหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกันรวมไว้ในชั้น(Class) เดียวกัน^(๑) การจัดชั้นตำแหน่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งประการหนึ่งในการบริหารงานบุคคล(Personnel Administration) เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้งานค่านี้นำไปอย่างสะดวกและถูกต้อง นับตั้งแต่การกำหนดอัตราเงินเดือน การบรรจุและคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การฝึกอบรม การเลื่อนชั้น ตลอดจนการโยกย้าย^(๒) ถ้าไม่มีการจัดชั้นตำแหน่งแล้ว หน่วยงานหรือองค์การจะต้องติดต่อกับบุคคลในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นราย ๆ ไป อันเป็นการยุ่งยากและเสียเวลามาก

ระบบของการจัดชั้นตำแหน่งมี ๒ ระบบ คือ

๑. การจัดชั้นโดยถือหน้าที่เป็นหลัก เรียกว่า "Duties Classification" ระบบนี้ถือหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลเป็นหลักในการจัด ตำแหน่งใดที่มีหน้าที่และความ รับผิดชอบคล้ายกันก็นำมารวมไว้ในชั้น(Class) หนึ่ง ๆ และแต่ละชั้นจะได้รับเงินเดือนใน ระดับเดียวกัน อันเป็นไปตามหลัก "งานเท่ากันควรได้เงินเดือนเท่ากัน"(equal pay for equal work) ระบบ Duties Classification นี้ นิยมใช้ในสหรัฐอเมริกา^(๓)

๒. การจัดชั้นยศ เรียกว่า "Rank Classification" ระบบนี้ถือคุณสมบัติ ของผู้ปฏิบัติงาน เช่น การศึกษา คุณสมบัติพิเศษหรือจำนวนปีของการทำงานเป็นหลักในการกำหนด ชั้นยศ เมื่อบุคคลได้รับยศชั้นใดแล้ว ยศนั้นจะติดตัวผู้นั้นไปจนกว่าจะได้เลื่อนยศสูงขึ้น แม้ว่าบุคคล

(๑) Joseph B.Kingsbury and Robert F.Wilcox, หน้า ๓๗

(๒) Leonard D.White, Introduction To The Study of Public Administration, (New York: The Macmillan Company, 1949), หน้า ๓๖๕

(๓) Felix A.Nigro, หน้า ๑๐๐

นั้นจะถูกเปลี่ยนหน้าที่ ก็ไม่ทำให้ยศของผู้นั้นเปลี่ยนแปลงไปด้วย (๔) เช่น พ.ต.อ. ก. ก็ยังคง เป็น พ.ต.อ. ไม่ว่าจะประจำกรมตำรวจ หรือย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจภูธร

ระบบ Rank Classification ใช้แพร่หลายในอังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส และยุโรปตะวันตก (๕) สำหรับในประเทศไทยก็ใช้ระบบนี้เช่นกัน ในระบบข้าราชการพลเรือน จัดแบ่งออกเป็นชั้นจัตวา ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก และชั้นพิเศษ ในวงการทหารได้กำหนดยศเป็นพล ทหาร สิบตรี สิบโท สิบเอก ร้อยตรี ร้อยโท เป็นลำดับไปจนถึงพลเอก และจอมพล ส่วนในวง การตำรวจก็ได้กำหนดยศเช่นเดียวกันในวงการทหาร ดังมีรายละเอียดดังนี้

- พลตำรวจเอก
- พลตำรวจโท
- พลตำรวจตรี
- พันตำรวจเอก(พิเศษ)
- พันตำรวจเอก
- พันตำรวจโท
- พันตำรวจตรี
- ร้อยตำรวจเอก
- ร้อยตำรวจโท
- ร้อยตำรวจตรี
- จ่าสิบตำรวจ
- สิบตำรวจเอก
- สิบตำรวจโท
- สิบตำรวจตรี
- พลตำรวจ

(๔) เรื่องเดียวกัน

(๕) เรื่องเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ในการจัดชั้นตำแหน่งข้าราชการของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย มิได้ใช้ระบบ"จัดชั้นยศ" (Rank Classification) เพียงประการเดียว แต่ได้ใช้ระบบจัดชั้นโดยถือหน้าที่ (Duties Classification) ความคู่กันไปด้วย กล่าวคือ ยังมี การแบ่งออกเป็นตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก ประจำ แผนก และเสมียน เป็นต้น ข้าราชการชั้นโทเทียบได้กับหัวหน้าแผนก ข้าราชการชั้นเอกเทียบ ได้กับตำแหน่งหัวหน้ากอง ฯลฯ สำหรับในราชการตำรวจก็เช่นเดียวกัน นอกจากจะได้อำนาจระบบ ชั้นยศ (Rank Classification) กำหนดยศข้าราชการตำรวจดังกล่าวแล้ว ยังได้กำหนด ตำแหน่งของข้าราชการตำรวจควบคู่กับยศไว้ด้วย กล่าวคือ ยศของบุคคลเป็นหลักในการแต่งตั้ง บุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจไปดำรงตำแหน่งใดนั้น ต้องเป็นไปตาม ลำดับยศและอาวุโส คือถ้าบุคคลมียศน้อยก็ต้องแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่ำ เมื่อยศสูงขึ้นก็ได้รับ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นไปด้วย จะแต่งตั้งผู้ที่มียศน้อยให้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งตามปกติแต่งตั้ง จากบุคคลที่มียศสูงไม่ได้ หลักในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๑๔ ซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

<u>ยศ</u>	<u>ตำแหน่ง</u>
นายพลตำรวจ	ผู้บัญชาการ ตำแหน่งเทียบเท่าหรือตำแหน่ง สูงขึ้นไป
พันตำรวจเอกขึ้นไป	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า
พันตำรวจโท - นายพลตำรวจตรี	ผู้บังคับการ หรือตำแหน่งเทียบเท่า
ร้อยตำรวจเอก - พันตำรวจเอก	ผู้กำกับการ รองผู้กำกับการ หรือตำแหน่ง เทียบเท่า

<u>ยศ</u>	<u>ตำแหน่ง</u>
ร้อยตำรวจโท - พันตำรวจโท	ผู้บังคับกอง รองผู้กำกับการ หรือตำแหน่งเทียบเท่า
ร้อยตำรวจตรี - ร้อยตำรวจเอก	ผู้บังคับหมวด หรือเทียบเท่า
สิบตำรวจตรี - จ่าสิบตำรวจ	ผู้บังคับหมู่ หรือตำแหน่งเทียบเท่า (๖)

ตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นตำแหน่งที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานหลักของตำรวจ (Line Duties) และเป็นการแบ่งตามระดับความสูงต่ำของตำแหน่งต่าง ๆ (on the basis of the level) นอกจากนั้น ได้กำหนดตำแหน่งที่เทียบเท่า ซึ่งหมายถึงตำแหน่งเทียบเท่าซึ่งเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เช่น ประจำแผนกจัดกำลัง หัวหน้ากองวิชาการ หัวหน้ากองพลการ หัวหน้ากองการเงิน เป็นต้น ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้ทำหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน (Auxiliary, Staff Duties) ทั้งสิ้น

แม้ว่ากรมตำรวจจะใช้ระบบชั้นยศ (Rank Classification) ซึ่งทำให้ต้องเสียผลคือของหลักการ "equal pay for equal work" ก็ตาม แต่ระบบชั้นยศนั้นก็นับว่ามีส่วนคืออยู่มาก คือสามารถทำให้การดำเนินการแต่งตั้ง โยกย้าย และการมอบหมายหน้าที่การทำงานมีความคล่องตัว และยืดหยุ่นได้มาก Roger Gregoire กล่าวว่า "ข้าราชการพลเรือนนั้นโดยปกติเป็นสมาชิกคนหนึ่งของทางราชการ ฉะนั้น เขาจึงมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะดำรงตำแหน่งใด ๆ ก็ได้ ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกัน ถึงแม้ว่าลักษณะของงานในตำแหน่งนั้น ๆ จะแตกต่างกันบ้างก็ตาม"^(๗) โดยลักษณะของงานตำรวจซึ่งต้องการให้การสับเปลี่ยน โยกย้ายดำเนินไปได้อย่างกว้างขวาง เพื่อความเหมาะสมตามสภาพการณ์เฉพาะหน้า ดังนั้น ความคล่องตัวและยืดหยุ่นของการแต่งตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้บังคับบัญชาจึงเป็นสิ่งจำเป็น

(๖) "พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้งและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๐" ราชกิจจานุเบกษา, (ฉบับพิเศษ) เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖, (๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐), มาตรา ๑๘

(๗) Roger Gregoire, The Civil Service in Western Europe. Public Personnel Review, Vol. XVII, No. 4 (October, 1956), หน้า ๒๕๕ (quote from Kasem Suwanagul, Nature and Concepts of Modern Public Personnel Administration (Bangkok: The Press of the Social Science Association of Thailand, 1962), หน้า ๓๘

๖. เงินเดือน
(Payment)

การจัดระบบจ่ายเงินเดือน มีบทบาทสำคัญมากประการหนึ่งในการบริหารงานบุคคล อัตราเงินเดือนจะมีผลกระทบต่อบุคคลก่อนที่เข้ามาปฏิบัติงาน มีผลกระทบต่อ นโยบายการรับสมัคร และต่อเกียรติภูมิของข้าราชการ และต่อแขนงอื่น ๆ ของการบริหารงานบุคคลด้วย^(๔) ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเงินเดือนที่ว่า "จ่ายให้น้อยที่สุดตามเท่าที่ยังมีคน มาสมัครทำงาน" (pay as little as possible as long as some people will accept employment) เป็นความเข้าใจที่ผิด^(๕) เพราะธรรมชาติของมนุษย์ย่อมต้อง กินต้องใช้ ทุกคนทำงานก็เพื่อหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ถ้าข้าราชการยังต้องกังวล ในเรื่องเงินเดือนไม่พอใช้ก็ย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ดีหรือมีประสิทธิภาพได้ ในทางตรงข้าม ถ้าข้าราชการได้รับเงินเดือนมากพอสมควรแก่การครองชีพอย่างสบายตามฐานะของตนแล้ว ข้าราชการก็ย่อมตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดีที่สุด เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่สุด อันจะเป็น ผลดีแก่หน่วยงานนั้น ๆ

อัตราเงินเดือนของข้าราชการไทยนั้น กำหนดตามชั้นยศของข้าราชการ ทั้งนี้ตั้ง ได้กล่าวมาแล้วว่า ประเทศไทยจัดชั้นข้าราชการในแบบ "การจัดชั้นยศ" (Rank classification) การจ่ายเงินเดือนจึงถือตามชั้นหรือยศ มิได้คำนึงถึงตำแหน่งของข้าราชการ เช่น ข้าราชการตำรวจ ได้รับเงินเดือนตามยศ สิบตำรวจตรีหรือร้อยตำรวจตรี หรือพันตำรวจตรี ฯลฯ หรือข้าราชการพลเรือนได้รับเงินเดือนตามชั้นต่าง ๆ เช่น ชั้นจตุรา ชั้นตรี ชั้นโท ฯลฯ

ในปัจจุบัน การกำหนดเงินเดือนข้าราชการนิยมใช้ระบบแบ่งเป็นอัตราย่อย (pay ranges) วิธีการนี้ ผู้ที่เข้ารับราชการใหม่ ๆ จะได้รับเงินเดือนก่อนข้างต่ำ แล้วหลังจากที่ รับราชการไปครบ ๑ ปี จะได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นประมาณ ๕ % ทุก ๆ ปี ชั้นเงินเดือนที่ได้รับ

(๔) Norman J. Powell, Personnel Administration in Government, (New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1956), หน้า ๓๕๕

(๕) Kasem Suwanagul, Nature and Concepts of Modern Public Personnel Administration, (Bangkok: The Press of the Social Science Association of Thailand, 1956), หน้า ๓๖

แต่ละขั้นนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นรางวัลในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้รับการเลื่อนยศหรือเลื่อนขั้นก็ตาม ปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างขั้นเงินเดือนสูงสุด และต่ำสุดในยศขั้นหนึ่ง ๆ ว่าควรจะเป็นเท่าใดนั้น ไม่อาจกำหนดแน่นอนได้ แต่ตามปกติ เงินเดือนขั้นสูงสุดของยศขั้นหนึ่ง ๆ จะมากกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำประมาณ ๒๕ - ๓๐ %^(๑๐) และในบางครั้งเมื่อเงินเดือนเต็มขั้นของชั้นยศนั้น ๆ แล้ว ก็ให้สามารถขึ้นเงินเดือนต่อไปได้อีกโดยไม่ได้รับการเลื่อนยศ ซึ่งเรียกวิธีการแบบนี้ว่า "longevity" วิธีการยี่ดขั้นเงินเดือนดังกล่าว นิยมกันมากในระหว่าง ๑๐ ปีที่แล้วมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกองทัพบกอเมริกัน^(๑๑)

อัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจไทยใช้ระบบ pay ranges คือแบ่งเป็นขั้น ๆ และแต่ละขั้นมี "อัตรารั้ง" ในขั้นหนึ่ง ๆ จะกำหนดอัตราค่าและสูงไว้ และระหว่างขั้นนี้มีอัตรารั้งเพื่อเป็นการตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงานดี เช่น อัตราเงินเดือนร้อยตำรวจตรีมี ๓ ขั้น คือ ๓๕๐ บาท ๔๐๐ บาท และ ๔๕๐ บาท เป็นต้น รายละเอียดเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจมีผลก่อนการปรับปรุงปรากฏในตารางที่ ๑ ดังนี้

(๑๐) International City Managers' Association, Municipal Police Administration, (Chicago: The Association, 1961), หน้า ๑๒๘

(๑๑) เรื่องเดียวกัน

ตารางที่ ๑

อัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจที่มียศ (ก่อนการปรับปรุง)

ชั้น	ยศ	อัตราเงินเดือนปกติ
ชั้นพลตำรวจ	พลตำรวจ พลตำรวจอาสาสมัคร และพลตำรวจสำรอง	๗๒ บาท
	พลตำรวจพิเศษ พลตำรวจสมัคร และพลตำรวจสำรองพิเศษ	๕๕๐ - ๕๗๕ - ๕๐๐ บาท
ชั้นประทวน	สิบตำรวจตรี	๕๐๐ - ๕๒๕ บาท
	สิบตำรวจโท	๕๕๐ - ๕๗๕ - ๖๐๐ บาท
	สิบตำรวจเอก	๖๒๕ - ๖๕๐ - ๖๗๕ - ๗๐๐ บาท
	จ่าสิบตำรวจและนายคานตำรวจ	๗๒๕ - ๗๕๐ - ๘๐๐ บาท
ชั้นสัญญาบัตร	จ่าสิบตำรวจและนายคานตำรวจ(พิเศษ)	๘๕๐ - ๙๐๐ บาท
	ร้อยตำรวจตรี	๗๕๐ - ๘๐๐ - ๘๕๐ บาท
	ร้อยตำรวจโท	๙๐๐ - ๑๐๐๐ - ๑๐๕๐ - ๑๑๐๐ บาท
	ร้อยตำรวจเอก	๑๒๐๐ - ๑๓๐๐ - ๑๔๐๐ - ๑๕๐๐ - ๑๖๐๐ บาท
	พันตำรวจตรี	๑๓๕๐ - ๑๕๐๐ - ๑๖๕๐ - ๑๘๐๐ - ๑๙๕๐ บาท
	พันตำรวจโท	๑๕๐๐ - ๑๖๕๐ - ๑๘๐๐ - ๑๙๕๐ บาท
	พันตำรวจเอก	๑๖๐๐ - ๑๘๐๐ - ๑๙๐๐ - ๒๐๐๐ บาท
	พันตำรวจเอก(พิเศษ)	๑๖๐๐ - ๑๘๐๐ - ๑๙๐๐ บาท
	พลตำรวจจัตวา	๑๖๐๐ - ๑๘๐๐ - ๑๙๐๐ บาท
	พลตำรวจตรี	๑๙๐๐ - ๒๑๐๐ - ๒๓๐๐ บาท
	พลตำรวจโท	๒๒๐๐ - ๒๖๕๐ - ๓๐๐๐ บาท
	พลตำรวจเอก	๓๓๐๐ บาท

อัตราเงินเดือนนายพลตำรวจจัตวา ๔,๖๐๐ - ๔,๘๐๐ - ๕,๒๐๐ บาท ตามบัญชีข้างต้นนี้ ใช้สำหรับนายตำรวจที่ได้รับพระราชทานยศนายพลตำรวจจัตวาก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกานี้เท่านั้น

ที่มา : "พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๒, ราชกิจจานุเบกษา, (ฉบับพิเศษ) เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๐๑ (๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๒)

เมื่อต้นปีงบประมาณ ๒๕๑๑ รัฐบาลได้ปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการเพื่อให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ อัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจไทยก็ได้รับการปรับปรุงใหม่ด้วย ซึ่งนอกจากข้าราชการตำรวจจะได้รับเงินเดือนสูงขึ้นประมาณ ๓ - ๒๐ % โดยเพิ่มให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยเป็นเปอร์เซ็นต์สูง แล้วค่อย ๆ ลดลงไปเมื่อชั้นยศสูงขึ้นแล้ว ยังได้นำเอาระบบเงินเดือนแบบ Longevity หรือที่เรียกกันว่า "ขั้นทะเล" มาใช้อีกด้วย โดยเพิ่มอันดับหนึ่งและอันดับสองสำหรับยศชั้นเดียวกัน คือ เมื่อเงินเดือนขึ้นจนถึงขั้นสูงสุดของอันดับ ๑ แล้ว และทางราชการไม่อาจเลื่อนยศให้ผู้นั้นได้ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ผู้นั้นจะมีสิทธิได้รับเงินเดือนเพิ่มในขั้นต่อไปอีก โดยเรียกว่าอันดับ ๒ ของยศชั้นเดิมนั้นเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นรางวัลในการปฏิบัติงาน โดยได้รับเงินแทนยศ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ได้รับการขึ้นเงินเดือนโดยมิได้รับการเลื่อนยศนี้ไม่จำเป็นต้องรับเงินเดือนต่อไปจนกว่าจะถึงขั้นสูงสุดของอันดับ ๒ ในเมื่อต่อไปบุคคลนั้นจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนยศเช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับเงินเดือนถึงอัตราขั้นสูงสุดของยศชั้นนั้น ๆ เป็นต้นว่า ร้อยตำรวจโท ก. ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของยศชั้นนั้น คือ ๑,๓๐๐ บาท แต่ไม่อาจเลื่อนยศเป็นร้อยตำรวจเอกได้เนื่องจากไม่มีตำแหน่ง ร้อยตำรวจโทผู้นั้นจะได้รับเงินเดือนในอันดับ ๒ คือ ๑,๔๐๐ บาท โดยได้รับยศเท่าเดิม แต่ถ้าในปีต่อไป มีตำแหน่งร้อยตำรวจเอก ร้อยตำรวจโท ก. ก็จะได้รับ การพิจารณาให้เลื่อนยศขึ้นเป็นร้อยตำรวจเอกได้ โดยได้รับอัตราเงินเดือนชั้นร้อยตำรวจเอก อันดับ ๑,๔๐๐ บาท

รายละเอียดอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจภายหลังการปรับปรุง ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒

อัตราเงินเค็อนข้าราชการตำรวจที่มียศ(ปรับปรุงใหม่)

ชั้น	ยศ	อัตราเงินเค็อนปกติ
ชั้นพลตำรวจ	พลตำรวจ พลตำรวจอาสาสมัคร และพลตำรวจสำรอง	๗๕ บาท
	พลตำรวจพิเศษ พลตำรวจสมัคร และพลตำรวจสำรองพิเศษ	๕๔๐ - ๕๗๐ - ๖๐๐ บาท
ชั้นประทวน	สิบตำรวจตรี	๖๐๐ - ๖๓๐ บาท
	สิบตำรวจโท	๖๖๐ - ๖๙๐ - ๗๒๐ บาท
	สิบตำรวจเอก	๗๕๐ - ๗๘๐ - ๘๑๐ บาท
	จ่าสิบตำรวจ	๘๕๐ - ๙๐๐ - ๙๕๐ บาท
ชั้นสัญญาบัตร	จ่าสิบตำรวจและนายกัปตำรวจ(พิเศษ) ๑,๐๐๐-๑,๐๗๕-๑,๑๕๐-๑,๒๒๕-๑,๓๐๐ บาท	
	ร้อยตำรวจตรี	๘๕๐ - ๙๐๐ - ๙๕๐ บาท
	ร้อยตำรวจโท(อันดับ ๑)	๑,๐๐๐-๑,๐๗๕-๑,๑๕๐-๑,๒๒๕-๑,๓๐๐ บาท
	ร้อยตำรวจโท(อันดับ ๒)	๑,๑๐๐-๑,๕๐๐-๑,๖๐๐ บาท
	ร้อยตำรวจเอก(อันดับ ๑)	๑,๑๐๐-๑,๕๐๐-๑,๖๐๐-๑,๗๐๐-๑,๘๐๐ บาท
	ร้อยตำรวจเอก(อันดับ ๒)	๑,๙๐๐-๒,๐๕๐-๒,๒๐๐ บาท
	พันตำรวจตรี(อันดับ ๑)	๑,๙๐๐-๒,๐๕๐-๒,๒๐๐-๒,๓๕๐-๒,๕๐๐-๒,๖๕๐ บาท
	พันตำรวจตรี(อันดับ ๒)	๒,๘๐๐-๓,๐๐๐-๓,๒๐๐ บาท
	พันตำรวจโท(อันดับ ๑)	๒,๘๐๐-๓,๐๐๐-๓,๒๐๐-๓,๔๐๐-๓,๖๐๐ บาท
	พันตำรวจโท(อันดับ ๒)	๓,๘๐๐-๔,๐๕๐ บาท
	พันตำรวจเอก(อันดับ ๑)	๓,๘๐๐-๔,๐๕๐-๔,๓๐๐-๔,๕๕๐ บาท
	พันตำรวจเอก(อันดับ ๒)	๔,๘๐๐-๕,๑๐๐ บาท
	พันตำรวจเอก(พิเศษอันดับ ๑)	๔,๘๐๐-๕,๑๐๐-๕,๔๐๐-๕,๘๐๐ บาท
	พันตำรวจเอก(พิเศษอันดับ ๒)	๖,๒๐๐-๖,๖๐๐ บาท
	พลตำรวจจัตวา(อันดับ ๑)	๔,๘๐๐-๕,๑๐๐-๕,๔๐๐-๕,๘๐๐ บาท
	พลตำรวจจัตวา(อันดับ ๒)	๖,๒๐๐-๖,๖๐๐ บาท
	พลตำรวจตรี(อันดับ ๑)	๖,๒๐๐-๖,๖๐๐-๗,๐๐๐ บาท
	พลตำรวจตรี(อันดับ ๒)	๗,๔๐๐-๗,๘๐๐ บาท
	พลตำรวจโท(อันดับ ๑)	๗,๔๐๐-๗,๘๐๐-๘,๒๐๐ บาท
	พลตำรวจโท(อันดับ ๒)	๘,๖๐๐ บาท
	พลตำรวจเอก	๘,๖๐๐ - ๙,๐๐๐ บาท

คัดจากราชการกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕๐ (๒๖ กันยายน ๒๕๑๐)

เป็นที่ยอมรับกันในวงการอุตสาหกรรมว่า ผู้บังคับบัญชาควรได้รับเงินเดือนสูงกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาประมาณ ๑๕ เปอร์เซ็นต์^(๑๒) ฉะนั้น ถ้าถือตามหลักนี้ การกำหนดอัตราเงินเดือนซึ่งมีระบบขั้นตะลุ(longevity) ดังกล่าวข้างต้น ย่อมมีข้อเสียที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ เงินเดือนขั้นต่ำสุดของร้อยตำรวจเอกจะต้องมากกว่าเงินเดือนขั้นสูงสุดของร้อยตำรวจโท เงินเดือนขั้นต่ำสุดของร้อยตำรวจตรี ต้องมากกว่าเงินเดือนขั้นสูงสุดของจ่านายสิบตำรวจ แต่ในระบบขั้นตะลุ(longevity) ปรากฏว่าจ่านายสิบตำรวจที่รับราชการมานานจะมีอัตราเงินเดือนสูงกว่านายร้อยตำรวจตรีซึ่งเพิ่งเข้ารับราชการ อันอาจก่อให้เกิดอุปสรรคแก่การปกครองบังคับบัญชาได้ แต่อย่างไรก็ดี ระบบขั้นตะลุนี้ให้ผลดีโดยรวม และเป็นระบบที่ยอมรับกันในวงการทหารด้วย

แม้ว่าจะได้มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจใหม่ให้สูงขึ้นแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่าอัตราเงินเดือนของตำรวจไทยยังอยู่ในขั้นต่ำไม่สอดคล้องกับการครองชีพ จึงจะได้นำอัตราเงินเดือนของตำรวจชั้นผู้น้อยตั้งแต่พลตำรวจจนถึงจ่านายสิบตำรวจของฮ่องกงมาเปรียบเทียบกับของกรมตำรวจไทยตามอัตราเงินเดือนใหม่ ดังนี้^(๑๓)

(๑๒) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๖

(๑๓) พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์, หน้า ๕๔

ตารางที่ ๓

การเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนของตำรวจไทยกับตำรวจฮ่องกง

ยศ	เงินเดือนตำรวจฮ่องกง (เหรียญฮ่องกง)	เงินเดือนตำรวจไทย (บาท)
พลตำรวจ	๒๔๐ - ๔๕๐	๕๕๐ - ๕๗๐ - ๖๐๐
สิบตำรวจตรี	๒๔๐ - ๔๕๐	๖๐๐ - ๖๓๐
สิบตำรวจโท	๔๕๕ - ๕๐๐	๖๖๐ - ๖๘๐ - ๗๒๐
สิบตำรวจเอก	๕๒๕ - ๖๐๐	๗๕๐ - ๗๘๐ - ๘๑๐
จ่าสิบตำรวจ	๖๗๕ - ๘๘๐	๘๕๐ - ๙๐๐ - ๙๕๐
จ่า(พิเศษ)	—	๑,๐๐๐ - ๑,๐๗๕ - ๑,๑๕๐ - ๑,๒๒๕ - ๑,๓๐๐

อัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญฮ่องกงประมาณเหรียญละ ๓.๘๐ บาท จะเห็นได้ชัดว่าตำรวจฮ่องกงได้รับเงินเดือนสูงกว่าตำรวจไทยมาก เช่น พลตำรวจหรือสิบตำรวจตรีฮ่องกงได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๕๑๒ - ๑,๑๑๐ บาท ถ้าพิจารณาเงินเดือนจ่าสิบตำรวจฮ่องกง ซึ่งได้รับเงินเดือน ๒,๔๑๓ - ๓,๗๒๔ บาท เปรียบเทียบกับจ่าสิบตำรวจไทยเดือนละ ๘๕๐ - ๑,๓๐๐ บาทแล้ว นับว่าแตกต่างกันประมาณ ๒ - ๓ เท่าทีเดียว

การที่ตำรวจส่วนใหญ่อันได้แก่ข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจและชั้นประทวน ซึ่งมีจำนวนถึง ๘๐% ของจำนวนข้าราชการตำรวจทั้งหมด^(๑๔) ได้รับเงินเดือนน้อย และจากสรุปรายงานการวิจัยเรื่องรายได้และค่าครองชีพของข้าราชการพลเรือน แสดงว่าข้าราชการชั้นโท ตรี และจัตวาส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่ารายจ่าย ๒๕% ขึ้นไป โดยเฉพาะข้าราชการชั้นจัตวาส่วนใหญ่ใช้จ่ายประมาณเดือนละ ๑,๒๐๑ - ๑,๕๐๐ บาท^(๑๕) จะเห็นได้ว่ารายได้ซึ่งเป็นเงินเดือนของข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะชั้นผู้น้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ อันจะมีผลกระทบต่อขวัญของข้าราชการตำรวจ บั่นทอนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และยังเป็นช่องทางให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่มีขอบอึกค้าย ซึ่งกรมตำรวจได้ให้ความสนใจที่จะแก้ปัญหานี้โดยการพยายามส่งเสริมสวัสดิการและสงเคราะห์ข้าราชการตำรวจและครอบครัวให้อยู่ในฐานะที่จะครองชีพอยู่ได้ตามควรแก่สภาพ เช่น บริการค่าน้ำสุภาพอนามัย โดยมีโรงพยาบาลตำรวจเป็นหน่วยกลางให้บริการ บริการค่าน้ำประปา อื่นได้แก่ที่พักอาศัย จัดสรรที่ดิน การให้กู้เงิน ตลอดจนการจัดสหกรณ์กรมตำรวจ^(๑๖)

(๑๔) กรมตำรวจ, รายงานประจำปีของกรมตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๐๔, (พระนคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๐๕), หน้า ๘

(๑๕) ชัคติยา กรรณสูต และเพ็ญศรี วายวานนท์, "สรุปรายงานการวิจัยเรื่องการสำรวจรายได้และค่าครองชีพของข้าราชการประจำปี ๒๕๐๔-๒๕๐๕" จุลสาร รปศ., ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (เมษายน ๒๕๐๗), หน้า ๓ และหน้า ๕

(๑๖) ประกา ธีรพันธุ์, หน้า ๘๕ - ๘๕

๓. การประกาศรับสมัครและการคัดเลือก
(Recruitment and Selection Process)

ความมุ่งหมายประการแรกของการบริหารงานบุคคล คือ การสรรหาบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน^(๑๗) ฉะนั้นการประกาศรับสมัคร (Recruitment) จึงเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่งของการบริหารงานในค่านนี้ เพราะถ้าการประกาศรับสมัครมีข้อบกพร่องแล้ว หน่วยงานนั้น ๆ ก็ไม่สามารถชักจูงบุคคลที่มีคุณสมบัติให้เข้ามาสมัครได้ อันจะกระทบกระเทือนถึงขบวนการอื่น ๆ ของการบริหารงานบุคคลด้วย

การประกาศรับสมัคร หมายถึง ขบวนการซึ่งหน่วยงานหรือองค์การหาวิธีการที่จะดึงดูดใจหรือชักจูงให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาสมัครงาน ในระยะแรกของการบริหารงานบุคคลมุ่งที่จะชจัดระบบเล่นพรรคเล่นพวก (Spoils system) การประกาศรับสมัครจึงเป็นแต่เพียง "การชักจูงบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติ" เท่านั้น แต่ในปัจจุบัน การประกาศรับสมัครได้ก้าวหน้าไปในทางที่จะพยายามชักจูงบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้มาสมัครงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้^(๑๘)

การประกาศรับสมัครที่ที่จะต้องรับสมัครบุคคลตั้งแต่อายุน้อย เพื่อให้สามารถบริการราชการเป็นอาชีพ (career service) กล่าวคือ เปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้เลื่อนขึ้นไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งและความรับผิดชอบที่สูงขึ้น นอกจากนั้น การประกาศรับสมัครจะต้องกระทำอย่างกว้างขวาง มีลักษณะดึงดูดความสนใจ และเข้าถึงแหล่งที่มีบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการให้มากที่สุด

ในประกาศรับสมัครจะต้องกำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ ความรู้หรือความสามารถพิเศษ และข้อกำหนดอื่น ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคัดเลือกไว้ด้วย บุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ จึงจะได้รับการพิจารณาให้เข้าทำการคัดเลือก

(๑๗) Joseph B. Kingsbury and Robert F. Wilcox, หน้า ๒๘

(๑๘) A. C. Germann, Police Personnel Management, Foreward by O. W. Wilson, (Springfield Illinois: Charles C. Thomas Publisher, 1958), หน้า ๒๗

ในชั้นตอนต่อ ๆ ไป

การสอบคัดเลือก (examination) เป็นสิ่งจำเป็นลำดับต่อมาของการบริหารงานบุคคล เพราะการสอบเป็นวิธีการที่จะจัดวิธีการรับบุคคลในระบบเล่นพรรคเล่นพวก (spoils system) และเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีคุณสมบัติทุกคนสอบแข่งขันกันอย่างยุติธรรม จุดประสงค์ของการสอบคัดเลือกก็เพื่อทดสอบ และจัดลำดับความรู้ความสามารถของผู้เข้าสอบตามลำดับที่สอบได้ เพื่อพิจารณาบรรจุต่อไป

การสอบคัดเลือกที่ดี นอกจากจะมุ่งหมายเพื่อวัดความสามารถของบุคคลว่ามีความเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะบรรจุหรือไม่แล้ว ยังต้องวัดด้วยว่าบุคคลนั้นจะมีความสามารถเลื่อนขึ้นไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นได้หรือไม่^(๑๘) การสอบเพื่อวัดผลดังกล่าวประกอบด้วย

๑. การสอบข้อเขียน
๒. การตรวจร่างกาย
๓. การสอบสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาบุคลิกลักษณะ ท่าทาง ท่วงทีวาจา ไหวพริบ ฯลฯ
๔. การตรวจสอบคุณสมบัติ และความประพฤติของผู้สมัคร^(๒๐)
(หรืออาจเรียกว่าตรวจสอบพฤติกรรมเบื้องหลัง (Background Investigation) เพื่อให้ทราบว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องตามที่แจ้งไว้หรือไม่ และเป็นผู้มีความประพฤติดี บ่าไว้วางใจ เหมาะสมที่จะรับราชการหรือไม่
๕. การสอบการปฏิบัติงาน สำหรับบางตำแหน่ง เช่น เสมียนพิมพ์ คนตัดกระดาษ เป็นต้น เพื่อตรวจสอบว่าผู้สมัครมีความสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้ดีเพียงใด

(๑๘) O.Glenn Stahl, Public Personnel Administration, Fourth Edition, (New York: Harper & Brothers, 1956), หน้า ๔๕

(๒๐) Joseph B.Kingsbury and Robert F.Wilcox, หน้า ๘๖

กำลังตำรวจในปัจจุบัน สำหรับนายร้อยตำรวจนั้นถือเอาผู้สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นหลัก และพลตำรวจส่วนใหญ่ คือผู้ที่สำเร็จการฝึกอบรมจากโรงเรียนพลตำรวจ ทั้ง ๕ แห่ง คือ โรงเรียนตำรวจนครบาล โรงเรียนตำรวจภูธร ๑,๒,๓ และ ๔ ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะได้เสนอรายละเอียดของการรับสมัคร และการคัดเลือกนักเรียนนายร้อยตำรวจและโรงเรียนพลตำรวจซึ่งเป็นกำลังหลักของกรมตำรวจ

อนึ่งการรับสมัครบุคคลภายนอกที่ได้รับปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรต่าง ๆ เข้าเป็นข้าราชการตำรวจชั้น กรมตำรวจไม่เป็นนโยบายในขณะนี้ เพราะมีโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นโรงเรียนหลักอยู่แล้ว เว้นแต่หน่วยใดมีความจำเป็นที่จะต้องใ้ผู้มีความรู้พิเศษเฉพาะ เรื่องเฉพาะรายจริง ๆ ซึ่งหากไม่บรรจุบุคคลดังกล่าวแล้ว จะเสียหายแก่ราชการของหน่วยนั้นเป็นอย่างมาก กรมตำรวจก็จะพิจารณาสั่งการเป็นราย ๆ ไป ^(๒๑) ฉะนั้น หากหน่วยงานใดในกรมตำรวจมีความจำเป็นต้องบรรจุบุคคลภายนอกเข้ารับราชการตำรวจ ก็ต้องเสนอขออนุมัติจากกรมตำรวจทุกครั้งไป เช่น การรับสมัครและสอบคัดเลือกผู้มีความรู้ชั้นปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต และรัฐศาสตร์บัณฑิต เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร เพื่อเพิ่มปริมาณพนักงานสอบสวนให้เพียงพอแก่ภารกิจ หรือการรับสมัครบุคคลสำเร็จการศึกษาวิชาชีบบางสาขาวิชา เช่น แพทย์ พลศึกษา เพาะช่าง เทคนิค ปริญญาต่างประเทศและในประเทศ เพื่อบรรจุเข้ารับราชการตำรวจในหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องใ้บุคคลผู้มีความรู้วิชาเฉพาะกิจเป็นต้น

คุณสมบัติทั่วไปของบุคคลที่จะสมัครเข้ารับราชการตำรวจประเภทมียศ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี บริบูรณ์ สัญชาติไทย สูงไม่น้อยกว่า ๑๕๕ เซ็นติเมตร และรอบอกไม่น้อยกว่า ๗๗ เซ็นติเมตร และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน

(๒๑) กรมตำรวจ คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๐๕, (ประมวลระเบียบการตำรวจภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีเล่ม ๑, หน้า ๕๔)

คุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก ของข้าราชการ
(๒๒)
ตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๒๕

๑. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ตั้งอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทำการ
ฝึกสอนอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระเบียบ และหลักสูตรของกรมตำรวจ เพื่อออกรับ
ราชการเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร การรับสมัครบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ แต่เดิม
รับผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมนายร้อยทหารบก ข้าราชการตำรวจที่มีคุณวุฒิสำเร็จชั้น
เตรียมอุดมศึกษาขึ้นไป ซึ่งรับราชการมาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และรับผู้สำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษา
แต่ในมีจจุบันโรงเรียนนายร้อยตำรวจรับสมัครบุคคล ๒ กรณี คือ

๑. ข้าราชการตำรวจที่มีคุณวุฒิสำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาขึ้นไป แต่ต้องรับราชการ
มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๒. รับผู้สำเร็จจากโรงเรียนเตรียมทหาร

๑.๑ กรณีที่รับสมัครจากข้าราชการตำรวจ

(๑) การประกาศรับสมัคร ในการประกาศรับสมัครข้าราชการตำรวจเข้าศึกษาใน
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ กองบัญชาการการศึกษาได้ประกาศให้ทราบล่วงหน้าก่อนวันรับสมัครไม่น้อย
กว่า ๓๐ วัน พร้อมทั้งระบุหลักเกณฑ์ กำหนดวัน เวลา สถานที่รับสมัคร สถานที่สอบ และวิชาที่
สอบให้ทราบ (๒๓) โดยติดประกาศไว้ที่หน่วยราชการของกรมตำรวจ และประกาศทางวิทยุ
กระจายเสียงในเครื่องกรมตำรวจ เช่น วิทยุเสียงสามยอด วิทยุพิทักษ์สันติราษฎร์

(๒๒) " พระราชกฤษฎีกา กำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบ
คัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ
พ.ศ. ๒๕๐๐" ราชกิจจานุเบกษา (ฉบับพิเศษ) เล่ม ๓๔ ตอนที่ ๑๐๖ (๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐) มาตรา ๒๕
(๒๓) ประมวลระเบียบการตำรวจภาค ๒ ประมวลระเบียบกกรมตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม ๑, หน้า
๒๐๗

ข้าราชการตำรวจที่จะสมัครเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจต้องมีอายุราชการติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๑ ปี อายุไม่เกิน ๒๕ ปีบริบูรณ์ มีความรู้สำเร็วจนเตรียมอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือเทียบเท่า สูงไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และรอบอกไม่น้อยกว่า ๙๗ เซนติเมตร (๒๔)

(๒) การสอบคัดเลือก

ข้าราชการตำรวจที่มีคุณสมบัติครบถ้วนประสงค์จะสมัครเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ ต้องผ่านการสอบคัดเลือก ทั้งการสอบข้อเขียน พลศึกษา และสัมภาษณ์ดังนี้

ก. การสอบข้อเขียน

- วิชาคณิตศาสตร์ (พีชคณิต เลขาคณิต **ตรีโกณมิติ**)
- วิชาวิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา)
- วิชาภาษาอังกฤษ (แต่งอังกฤษ แปลอังกฤษเป็นไทย แปลไทยเป็นอังกฤษ)

ข. วิชาพลศึกษา

- วิ่งระยะทาง ๔๐๐ เมตร
- วายน้ำระยะทาง ๒๕ เมตร

ค. สัมภาษณ์

- รูปร่าง ท่วงที วาจา
- เชาวน

ในการสอบข้อสอบข้อเขียนก่อน และนำคะแนนที่ได้ไปรวมกับวิชาพลศึกษา ผู้สมัครสอบที่ได้คะแนนรวมของวิชาข้อเขียน พลศึกษาและคะแนนเพิ่มพิเศษ(หากมี) ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป จึงจะมีสิทธิเข้ารับการตรวจโรคและขนาดของร่างกาย ผู้สมัครสอบที่ผ่านการตรวจโรค แล้วจึงจะมีสิทธิเข้าสอบสัมภาษณ์ (๒๕)

ผู้ผ่านการสอบดังกล่าวทุกชั้นตอนแล้ว จะต้องได้รับการพิมพ์ลายนิ้วมือส่งไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร กรมตำรวจ ทำการตรวจสอบความประพฤติของผู้สมัคร นอกจากนั้น ยังต้อง

(๒๔) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๐๔ --

(๒๕) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๐๕ - ๖๑๐

ทำการสอบประวัติความเป็นอยู่ทางครอบครัว บิดามารดา และอื่น ๆ อีกด้วย หากไม่ปรากฏว่าเป็นผู้มี ความประพฤติเสียหาย หรือมีประวัติการต้องโทษตามที่ระบุไว้ในคุณสมบัติ และผ่านการสอบคัดเลือกได้แล้ว จึงจะถือว่าได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ

๑.๒ การรับโอนนักเรียนที่สำเร็จจากโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งทางกรมตำรวจได้ฝากเรียนไว้

โรงเรียนเตรียมทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นสถาบันศึกษาของนักเรียนเตรียมสำหรับกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ เพื่อให้ความรู้ความสามารถในวิชาการทหารเบื้องต้น รวมทั้งปลูกฝังอุปนิสัย ทัศนคติย์ กำนัดจิตใจให้เข้มแข็งมั่นคง ตลอดจนส่งเสริมให้มีพลานามัยสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีคุณสมบัติ และสมรรถภาพอันเหมาะสมที่จะเข้ารับการศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจต่อไป^(๑.๒)

(๑) การประกาศรับสมัคร กองบัญชาการทหารสูงสุดจะประกาศให้ทราบล่วงหน้าประมาณ ๒๐ วัน พร้อมทั้งระบุหลักเกณฑ์ กำหนดวัน เวลา สถานที่รับสมัคร สถานที่สอบ และวิชาที่จะสอบให้ทราบ โดยปิดประกาศไว้ที่โรงเรียนเตรียมทหาร และโรงเรียนต่าง ๆ ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร ต้องมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปีบริบูรณ์ มีสัญชาติไทย สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สายสามัญตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๐๓) หรือซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบเท่า และจะต้องแจ้งความจำนงไว้ในตอนสมัครว่าต้องการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ^(๒๒)

(๒) การสอบคัดเลือก ผู้สมัครเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร ต้องผ่านการสอบคัดเลือก ๓ ภาควิชา คือ

ก. ภาควิชาการ คะแนนเต็ม ๓๐๐ คะแนน มีวิชาที่สอบ คือ

(๒๒) โรงเรียนเตรียมทหาร, ระเบียบการทั่วไปและวิธีสมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร, (พระนคร : สหกรณชายสงแหวงประเทศไทย จำกัดสินไซ, ๒๕๑๐), หน้า ๑ - ๓

- คณิตศาสตร์ : เลขคณิต พีชคณิต และเรขาคณิต
- วิทยาศาสตร์ : ความร้อน แสง เสียง กลศาสตร์ แม่เหล็ก ไฟฟ้าและเคมี
- ภาษาอังกฤษ

ผู้สมัครทุกคนต้องเข้าสอบภาควิชาการเป็นรอบแรกก่อน และจะคัดผู้ที่ได้คะแนนสูงไว้จำนวนหนึ่งให้เข้าสอบสัมภาษณ์และผลศึกษาต่อไป

ข. ภาคสัมภาษณ์ คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน เป็นการสอบทางปฏิบัติ โดยพิจารณาบุคลิกภาพ ความสมบูรณ์ ลักษณะสมส่วน ความมองอาจ ว่องไว ปฏิภาณ ฯลฯ

ค. ผลศึกษา คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน เป็นการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย โดยการสอบยิมนาสติกส์และกรีฑา และการตรวจร่างกาย

นอกจากนั้น ยังมีการตรวจสอบประวัติ และความประพฤติของผู้สมัคร เช่น เกี่ยวกับการสอบข้าราชการตำรวจคงได้กล่าวแล้วด้วย (๒๗)

(๓) การศึกษาอบรมในโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้ที่ผ่านการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ต้องศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหาร ๒ ปี หลักสูตรการศึกษาของนักเรียนเตรียมทหารทั้งปีที่ ๑ และปีที่ ๒ มี ๕ หมวดวิชา คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา โดยศึกษาหนักไปในทางคณิตศาสตร์ นอกจากนั้นยังมีการฝึก เป็นต้นว่า การฝึกวิชาทหารเบื้องต้น และผลศึกษาอีกสัปดาห์ ๗ ชั่วโมง

นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ ๑ ที่สอบได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และคะแนนรวมหมวดวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๕ ในทุกหมวดวิชาที่สอบและมีคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ถือว่าสอบได้ และจะไต่เลื่อนขั้นขึ้นไปศึกษาในชั้นปีที่ ๒ นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ ๒ ที่สอบได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และคะแนนรวมทุกหมวดวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๕ และมีคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ นับว่าสอบได้ ส่วนผู้มีสิทธิเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะต้องสอบได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ คะแนนรวมหมวดวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ทุกหมวดวิชาที่สอบ มี

(๒๗) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗ - ๘

คะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และมีอายุไม่เกิน ๒๑ ปี^(๒๘)

๒. โรงเรียนพลตำรวจ

หน่วยหลักของตำรวจชั้นประทวนของกรมตำรวจ คือ บุคคลผู้สำเร็จจากโรงเรียนพลตำรวจ โรงเรียนพลตำรวจตั้งขึ้นด้วยความมุ่งหมายฝึกสอนอบรมนักเรียนพลตำรวจ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการตำรวจก่อนที่จะออกไปรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ โรงเรียนพลตำรวจมี ๕ โรงเรียน คือ

- โรงเรียนตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่ตำบลบางเขน อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร
- โรงเรียนตำรวจภูธร ๑ ตั้งอยู่ในบริเวณพระราชวังสนามจันทร์ อำเภอเมือง นครปฐม
- โรงเรียนตำรวจภูธร ๒ ตั้งอยู่ที่ตำบลจอหอ อำเภอเมือง นครราชสีมา
- โรงเรียนตำรวจภูธร ๓ ตั้งอยู่ที่หลักกิโลเมตรที่ ๒ ถนนสายลำปาง ห่างฉัตร ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง ลำปาง
- โรงเรียนตำรวจภูธร ๔ เดิมตั้งอยู่ที่ค่าย พ.อ.อิงคยุทธบริหาร ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี แต่ปัจจุบันได้ย้ายมาตั้งที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา^(๒๙)

๒.๑ การประกาศรับสมัคร

ในการรับสมัครบุคคลเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ ในครั้งหนึ่ง ๆ จะรับจำนวนเท่าใดนั้น ผู้กำกับการโรงเรียนจะเสนอตามลำดับชั้นขึ้นมาจนถึงกรมตำรวจ เพื่อทราบว่าเป็นหน่วยราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคมีอัตราว่างพลที่จะรับบรรจุนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาได้เป็นจำนวนเท่าใด เพื่อจะได้รับสมัครบุคคลเข้ารับราชการเป็นนักเรียนพลตำรวจได้ทันความต้องการ^(๓๐)

ผู้กำกับการโรงเรียนเป็นผู้ประกาศให้ทราบล่วงหน้าก่อนรับสมัครไม่น้อยกว่า ๗ วัน พร้อมทั้งระบุหลักเกณฑ์ วันเปิด ปิด รับสมัคร คุณสมบัติ และพื้นความรู้ของผู้สมัคร วันเวลาสอบคัดเลือก

(๒๘) กรมเสนาธิการกลาโหม คำสั่งที่ ๒๗/๓๖๕๓ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๐๑ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรเตรียมทหารพุทธศักราช ๒๕๐๑ (กองศึกษา กอว. กท.) หน้า ๔

(๒๙) รายงานประจำปีกองบัญชาการศึกษา ๒๕๐๔

(๓๐) ประมวลระเบียบการตำรวจ ภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม ๑ หน้า ๕๕๓

วิชาที่สอบคัดเลือก สถานที่รับสมัคร สถานที่สอบคัดเลือก และหลักเกณฑ์การสอบคัดเลือกไว้ด้วย^(๓๑)
การประกาศรับสมัครใช้วิธีปิดประกาศ ณ โรงเรียนนั้น ๆ ประกาศทางหนังสือพิมพ์ และประกาศวิทยุ
กระจายเสียงในเครือกรมตำรวจ เช่น วิทยุพิทักษ์สันติราษฎร์ และวิทยุเสียงสามยอด

บุคคลที่จะสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์
และไม่เกิน ๒๕ ปีบริบูรณ์ สัญชาติไทย สำเร็จชั้นประโยคมัธยมวิสามัญศึกษาหรือเทียบเท่า แต่ไม่เกิน
ประโยคเตรียมอุดมศึกษา มีร่างกายสูงไม่น้อยกว่า ๑๕๕ เซ็นติเมตร และรอบอกไม่น้อยกว่า ๗๗ เซ็นติ
เมตร^(๓๒)

๒.๒ การสอบคัดเลือก

ผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ จะต้องสอบวิชาต่าง ๆ ดังนี้

(๑) วิชาพลศึกษา

ก. วิ่งทนระยะทาง ๑,๐๐๐ เมตร (คะแนนเต็ม ๕๐)

ข. วายน้ำระยะทางไม่ต่ำกว่า ๒๕ เมตร และไม่เกิน ๕๐ เมตร (คะแนนเต็ม
๕๐)

ผลการสอบวิชาพลศึกษานี้ ผู้ใดสอบได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้ถือว่า
สอบตก และให้คัดออก ผู้ที่สอบได้คะแนนรวมร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป จึงจะมีสิทธิเข้าสอบวิชาข้อเขียนต่อไป

(๒) วิชาข้อเขียน

ก. คณิตศาสตร์ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)

ข. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ไทย (คะแนนเต็ม ๑๐๐)

ค. ความรู้เกี่ยวกับแผนที่พลเมืองดี (คะแนนเต็ม ๑๐๐)

ง. ภาษาไทย คัดลายมือ และเรียงความ (คะแนนเต็ม ๑๕๐)

จ. ภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม ๕๐)

ผู้ที่สอบวิชาข้อเขียนได้คะแนนรวมร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป จึงจะมีสิทธิเข้าสอบสัมภาษณ์^(๓๓)

(๓๑) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕๔

(๓๒) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕๔ - ๕๕๕

(๓๓) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕๗ - ๕๕๘

(๓) สัมภาษณ์ เพื่อสอบลักษณะ ท่วงทีวาจา เชาวน์ และความรอบตัว คะแนนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คะแนน ซึ่งในการสอบสัมภาษณ์ กรรมการจะเป็นผู้พิจารณาหลักเกณฑ์วิธีการสอบให้เหมาะสมกับบุคคลลักษณะ และความต้องการของทางราชการกรมตำรวจ ผู้สอบได้คะแนนรวมร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป ถือว่าสอบได้

ผู้ผ่านการสอบคัดเลือกทั้ง ๓ คนดังกล่าวแล้ว จะต้องให้แพทย์ตรวจร่างกาย นอกจากนั้นกรรมการรับสมัครต้องทำการตรวจสอบคุณสมบัติ และพฤติกรรมเบื้องหลัง (Background Investigation) ของผู้สอบคัดเลือกในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้นว่า ประกาศียบัตร หรือใบสุทธิ ความประพฤติ สัญชาติ และอาชีพของบิดามารดา เคยรับราชการที่ใดบ้างหรือไม่ ออกจากราชการเพราะเหตุใด เคยต้องโทษหรือไม่ ฯลฯ โดยพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้สมัครส่งไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือถ้าเป็นโรงเรียนตำรวจภูธรก็ให้ส่งไปยังกองกำกับการตำรวจวิทยากร เขตที่โรงเรียนนั้น ๆ ตั้งอยู่นอกจากนั้นยังสืบความประพฤติไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ที่ผู้สอบคัดเลือกได้มีภูมิลำเนาอยู่ด้วย

ในการบรรจุผู้ผ่านการสอบคัดเลือกนั้น บรรจจากผู้ที่สอบได้คะแนนรวมในอันดับที่ ๑ ก่อนแล้วเรียงตามลำดับลงมาจนครบจำนวนที่ต้องการ ในกรณีที่คะแนนผู้สอบได้ในอันดับสุดท้ายที่จะคัดเลือกเพื่อบรรจุมีคะแนนเท่ากัน จะถือคะแนนของวิชาข้อเขียนเป็นหลักในการตัดสินชี้ขาด (๓๔)

(๓๔) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕๔ - ๕๕๕

๔. การฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการ

(Recruit Training)

งานตำรวนั้น ในทางวิชาการยอมรับว่าเป็นการบริหารงานเอกเทศ (Specific Management) ฉะนั้น ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกจำเป็นต้องเข้ารับการฝึกอบรมก่อนที่จะได้รับการบรรจุ (Recruit Training) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของตำรวจ ให้ความรู้ในเรื่องกฎหมาย ระเบียบราชการ วิชาการตำรวจ การใช้อาวุธ การต่อสู้ป้องกันตัว ไหวพริบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ ระยะเวลาในการฝึกอบรมถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสอบคัดเลือก เพราะถ้าผู้รับการฝึกอบรมสอบตก จะถูกไล่ออก นอกจากนั้นระยะเวลาดังกล่าวจะเป็นโอกาสอันดีที่จะทำให้ทราบถึงความประพฤติกและคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้อบรม ซึ่งไม่อาจตรวจสอบได้จากการสอบคัดเลือก เป็นต้นว่า ผู้นั้นมีความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ มีลักษณะท่าทางที่จะเป็นผู้นำหรือดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นไปในอนาคตหรือไม่ เข้ากับสังคมหรือหมู่คณะได้หรือไม่ เป็นต้น (๓๕)

ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ และนักเรียนพลตำรวจได้แล้ว จะต้องผ่านการฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการ (Recruit Training) เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการตำรวจก่อนออกไปปฏิบัติหน้าที่ สำหรับบุคคลภายนอกที่กรมตำรวจบรรจุตามความจำเป็น เช่น ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญานิติศาสตร์บัณฑิตและรัฐศาสตร์บัณฑิต จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการเป็นนายตำรวจสัญญาบัตรเป็นระยะเวลา ๖ เดือน ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน หลักสูตรในการฝึกอบรมอนุโลมใช้หลักสูตรฝึกอบรมของนักเรียนนายร้อยตำรวจ แต่เป็นไปในลักษณะเร่งรัดให้เหมาะสมกับเวลา และศึกษาหนักไปในเรื่องวิชาการตำรวจและการฝึก ส่วนผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ารับราชการในหน่วยที่ต้องใช้ความรู้หรือวิชาชีพเฉพาะกิจ เช่น ตำรวจรถไฟ ช่างวิทย์ และพนักงานสื่อสาร ฯลฯ ก็ให้หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้ฝึกอบรมเอง

สถานที่ฝึกอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจ คือที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม มีหลักสูตรการฝึกอบรม ๕ ปี และการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจมี ๕ แห่ง คือที่โรงเรียน

ตำรวจนครบาลจังหวัดพระนคร โรงเรียนตำรวจภูธร ๑, ๒, ๓ และ ๔ ใน ๖ ภูมิภาค หลักสูตรในการฝึกอบรมตามปกติ ๒ เดือน แต่บางโรงเรียนได้มีหลักสูตรเร่งรัด ๓ เดือน เพื่อให้ได้ผลตำรวจเพียงพอแก่ภารกิจ ดังจะได้แยกกล่าวในรายละเอียดของการฝึกอบรมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนพลตำรวจดังต่อไปนี้

๑. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้งประเภทข้าราชการตำรวจ และนักเรียนที่กรมตำรวจฝากเรียนที่โรงเรียนเตรียมทหาร ดังได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วนั้น จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการตำรวจ ก่อนที่จะออกรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งเรียกว่า "Recruit Training" หรือ "Pre-Service Training" การฝึกอบรมดังกล่าวมีกำหนด ๔ ปี

๑.๑ หลักสูตรในการฝึกอบรม

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีผู้กำกับการ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา อำนวยการฝึก สอนอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจ มีหลักสูตร ๔ หมวดวิชา คือ

(๑) หมวดวิชากฎหมาย รวมทั้งสิ้น ๑,๑๑๒ ชั่วโมง อันได้แก่ ความรู้เบื้องต้น

เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล และแผนกคดีเมือง กฎหมายลักษณะพยาน ฯลฯ

(๒) หมวดวิชาการตำรวจ รวมทั้งสิ้น ๑,๒๖๐ ชั่วโมง ศึกษาการบริหารงานตำรวจ ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี การสืบสวนคดีอาญา การพิสูจน์หลักฐาน นิติเวชวิทยา ยุทธวิธีตำรวจ ฯลฯ

(๓) หมวดวิชาทั่วไป รวมทั้งสิ้น ๑,๐๔๐ ชั่วโมง ศึกษาในวิชาต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา อาชีววิทยา มนุษยสัมพันธ์ การควบคุมเด็กและเยาวชน เป็นต้น

(๔) หมวดการฝึก รวมทั้งสิ้น ๑,๔๐๔ ชั่วโมง อันได้แก่การฝึกวิชาทหาร พลศึกษา อาวุธศึกษาและการฝึกยิงปืน เครื่องยนต์ การฝึกหัดขับรถ และการฝึกหัดราชการ ฯลฯ^(๓๖)

๑.๒ การสอน

นอกจากการบรรยายภาคทฤษฎีในห้องเรียนแล้ว ยังได้ดำเนินการสอนตามแผนใหม่ คือ

(๑) การสอนแบบสาธิต โดยจัดให้นักเรียนทำการฝึกหัดทำหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานี
ตำรวจจำลอง

(๒) ทัศนศึกษา ให้นักเรียนดูงานนอกสถานที่เพื่อนำความรู้มาประกอบบทเรียน เช่น
ไปดูงานปราบปราม กองตำรวจดับเพลิง การป้องกันอัคคีภัยของบริษัทห้างร้าน กรมราชทัณฑ์ เป็นต้น

(๓) การฝึกหัดราชการ เมื่อเปิดการศึกษาประจำปีแล้ว ผู้กำกับการโรงเรียนนาย
ร้อยตำรวจจะเสนอรายชื่อนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ต่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
เพื่อส่งไปฝึกหัดราชการตามสถานีตำรวจนครบาล ตามกำหนดดังนี้

ก. นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ ๓ ตั้งแต่ ๑ - ๑๕ เมษายนของทุกปี

ข. นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ ๔ ตั้งแต่วันเสร็จจากการสอบสิ้นปีการศึกษาถึง
วันที่ ๒๕ มีนาคมของทุกปี

การฝึกหัดราชการดังกล่าวมีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนนายร้อยตำรวจที่สำเร็จออกไป
ปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการฝึกหัดราชการจึงต้องปฏิบัติตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

- หน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนคดีอาญา

- หน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา

- หน้าที่เกี่ยวกับการปกครองและการป้องกันอาชญากรรม

- การฝึกภาคสนาม เพื่อให้นักเรียนมีความอดทน และอยู่ในระเบียบวินัยอันดีงาม ได้จัด

(๓๖) รายงานประจำปีของกองบัญชาการการศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๔ และประมวลระเบียบการตำรวจ
ภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีเดิม ๑, หน้า ๖๑๒ - ๖๑๓

ให้นักเรียนเดินทางไกล เช่น เมื่อ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๐๘ ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจไปพักแรมที่วัด
หอมเกร็ด จังหวัดนครปฐม

(๔) การบรรยายพิเศษ โรงเรียนได้จัดให้มีการบรรยายพิเศษแก่นักเรียนนายร้อย
ปีที่ ๔ เพื่อช่วยให้ได้รับความรู้นอกเหนือจากหลักสูตรโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการต่าง ๆ มา
บรรยาย เช่น ระเบียบกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ และผู้บัญชาการตำรวจ เป็นต้น

ผู้สอนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจนั้น ระเบียบกรมตำรวจจะเชิญผู้มีคุณวุฒิในสาขาวิชาการ
ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และส่วนใหญ่ได้แก่ศาสตราจารย์ หรืออาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย
หรือสถานศึกษาชั้นสูง^(๓๓)

๑.๓ การสอบ

การสอบความรู้นักเรียนนายร้อยตำรวจแบ่งออกเป็น ๒ ภาค คือ

ภาค ๑ การสอบกลางปี ให้คะแนนร้อยละ ๓๐

ภาค ๒ การสอบเมื่อสิ้นปีการศึกษา ให้คะแนนร้อยละ ๗๐

นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีสิทธิเข้าสอบ จะต้องเป็นผู้มีชั่วโมงการศึกษาคณะหลักสูตรไม่
ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ผู้ที่ถือว่าสอบได้จะต้องสอบได้คะแนนเฉลี่ยในหมวดวิชากฎหมาย หมวดวิชาการ
ตำรวจ หมวดวิชาทั่วไป และหมวดวิชาการฝึก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และคะแนนความประพฤติต้อง
ไม่ต่ำกว่า ๖๐ คะแนนด้วย

ผู้ที่สอบได้จะได้สิทธิเลื่อนชั้น ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ ๔
จะได้รับยศเป็นว่าที่ร้อยตำรวจตรี^(๓๔)

(๓๓) รายงานประจำปีของกองบัญชาการการศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๘ และประมวลระเบียบการตำรวจ
ภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีเดิม ๑, หน้า ๖๑๗, ๖๒๓

(๓๔) ประมวลระเบียบการตำรวจภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีเดิม ๑,
หน้า ๖๑๘ - ๖๒๑

ตารางที่ ๔

จำนวนนักเรียนนายร้อยตำรวจแยกตามชั้นการศึกษา ปี ๒๕๐๘

ชั้นการศึกษา	จำนวนเมื่อเปิดเรียน	จำนวนระหว่างปี	จำนวนจริงเมื่อสิ้นสุดการสอบปลายปี	หมายเหตุ
ชั้นปีที่ ๑	๕๑	—	๓๓	นรต.ไทยตก ๔ นรต.ลาวตก ๑๐
ชั้นปีที่ ๒	๕๑	—	๕๑	
ชั้นปีที่ ๓	๓๕	—	๓๖	นรต.ลาวตก ๓
ชั้นปีที่ ๔	๖๘	—	๖๘	

ที่มา : รายงานประจำปีของกรมตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๐๘

๒. โรงเรียนพลตำรวจ

ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจได้เรียบร้อยแล้ว จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนพลตำรวจมีกำหนด ๖ เดือน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการตำรวจก่อนที่จะออกมารับราชการ และในระหว่างเป็นนักเรียนพลตำรวจ จะได้รับเบี้ยเลี้ยงเดือนละ ๗๕ บาท และได้รับสิ่งของเครื่องใช้ของทางราชการตามอัตราที่กรมตำรวจกำหนดไว้

๒.๑ หลักสูตรในการฝึกอบรม

โรงเรียนพลตำรวจทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีผู้กำกับการและรองผู้กำกับการ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาอำนาจการฝึกสอนอบรม แบ่งเป็นกองร้อย เป็นหมวด และหมู่ มีผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด และผู้บังคับหมู่ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา ทำการฝึกสอนอบรมตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจ หลักสูตรในการฝึกอบรมมีกำหนด ๖ เดือน มี ๔ หมวดวิชา คือ

- (๑) หมวดวิชากฎหมาย รวมทั้งสิ้น ๒๑๖ ชั่วโมง ศึกษาประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติที่กำหนดโทษทางอาญา ฯลฯ
- (๒) หมวดวิชาการตำรวจ รวมทั้งสิ้น ๑๖๘ ชั่วโมง ศึกษาระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี การปฏิบัติในการป้องกันและปราบปราม การจราจร การปฏิบัติเกี่ยวกับเด็ก เป็นต้น
- (๓) หมวดวิชาทั่วไป รวมทั้งสิ้น ๘๖ ชั่วโมง ศึกษาวิชาปฐมพยาบาล จริยศึกษา และศีลธรรม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
- (๔) หมวดการฝึก รวมทั้งสิ้น ๓๘๔ ชั่วโมง ศึกษาวิชาพลศึกษาและการฝึกสำหรับตำรวจ^(๓๔)

นอกจากการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจตามหลักสูตรปกติ ๖ เดือน ดังกล่าวแล้ว กรมตำรวจยังจัดให้มีการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจในหลักสูตรเร่งรัด ๓ เดือน เพื่อเพิ่มกำลังพลตำรวจให้เพียงพอแก่ภารกิจ โดยอนุโลมใช้หลักสูตร เช่นเดียวกับที่ได้ออกมาแล้ว แต่รวบรัดให้เพียงพอแก่เวลา

(๓๔) ประมวลระเบียบการตำรวจภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีเล่ม ๑, หน้า ๕๖๕ - ๕๗๒

๒.๒ การสอน

นอกจากการบรรยายภาคทฤษฎีในห้องเรียนและการฝึกแล้ว ยังมีการสอนแบบสาธิตการใช้ภาพยนตร์ และเครื่องช่วยฝึกต่าง ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะนักเรียนพลตำรวจในหลักสูตร เร่งรัดซึ่งต้องรับการฝึกอบรมหนักกว่าปกติอีกเท่าตัว การสอนจึงหนักไปในแบบสาธิต^(๔๐)

ผู้กำกับการโรงเรียนเป็นผู้แต่งตั้งครู และครูผู้ช่วยให้เป็นผู้รับผิดชอบในการฝึกและอบรมประจำวิชา โดยพิจารณาตั้งจากนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และนายตำรวจชั้นประทวนหรือพลตำรวจที่มีคุณวุฒิและความสามารถ นอกจากนั้นกรมตำรวจจะแต่งตั้งครูพิเศษจากบุคคลที่มีคุณวุฒิ ได้ประกาศนียบัตรเฉพาะอย่าง หรือบุคคลที่กรมตำรวจเห็นสมควร

๒.๓ การสอบ

เมื่อการฝึกอบรมจนจะเสร็จสิ้น ผู้กำกับการโรงเรียนจะสั่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรไม่น้อยกว่า ๓ นาย เพื่อสอบความรู้นักเรียนพลตำรวจนักเรียนพลตำรวจที่มีชั่วโมงการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และเป็นผู้มีคะแนนความประพฤติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ จึงจะมีสิทธิเข้าสอบ ผู้ที่สอบได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป ถือว่าสอบได้ได้ และได้รับประกาศนียบัตรจากกองบัญชาการศึกษา^(๔๑)

(๔๐) รายงานประจำปีของกองบัญชาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๔

(๔๑) ประมวลระเบียบการตำรวจภาค ๒ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม ๑, หน้า ๕๗๒ - ๕๗๔

ตารางที่ ๕

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมและสำเร็จจากโรงเรียนพลตำรวจทุกแห่ง พ.ศ.๒๕๐๘

สถานฝึกอบรม	ตั้งอยู่จังหวัด.	จำนวนเข้าอบรม	สำเร็จ	ระยะอบรม.	หมายเหตุ
โรงเรียนตำรวจนครบาล บางเขน	พระนคร	๒๔๕	๒๔๕	๖ เดือน	อบรม ๕ เดือน ทำการสอบ ๑ เดือน
โรงเรียนตำรวจภูธร ๑	นครปฐม	รุ่นที่ ๔ ๑๕๑	๑๕๐	๖ เดือน	ทุจริตในการสอบ ๑
		รุ่นที่ ๕ ๑๘๒	๑๘๒	๓ เดือน	หลักสูตรเร่งรัด
		รุ่นที่ ๖ ๒๖๘	๒๖๘	๓ เดือน	" "
โรงเรียนตำรวจภูธร ๒	นครราชสีมา	๒๗๘	๒๗๘	๓ เดือน	" "
โรงเรียนตำรวจภูธร ๓	ลำปาง	รุ่นที่ ๔ ๑๘๐	๑๗๘	๖ เดือน	สอบตก ๒
		รุ่นที่ ๕ ๑๘๐	๑๘๐	๓ เดือน	หลักสูตรเร่งรัด
โรงเรียนตำรวจภูธร ๔	ปัตตานี	รุ่นที่ ๔ ๑๘๐	๑๗๘	๖ เดือน	ลาออก ๑
		รุ่นที่ ๕ ๒๗๐	๒๗๐	๓ เดือน	หลักสูตรเร่งรัด

ที่มา : รายงานประจำปีกรมตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๐๘

ตามที่ไต่ถามมาแล้ว จะเห็นว่า การฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการตำรวจ (Recruit Training) ทั้งในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนตำรวจนครบาล และตำรวจภูธร ๑, ๒, ๓ และ ๔ ซึ่งเป็นกำลังหลักของกรมตำรวจนั้น ศึกษานักไปในหมวดการฝึก ได้แก่ วิชาทหาร พลศึกษา อาวุธศึกษาและการฝึกยิงปืน เป็นต้น เป็นอันดับแรก รองลงมาคือหมวดวิชาการตำรวจและหมวดวิชา กฎหมาย ซึ่งให้ความรู้ในการที่จะนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ตำรวจโดยตรง นอกจากนั้นยังมีหมวดวิชา ทั่วไป เช่น ภาษาอังกฤษ จิตวิทยา มนุษยสัมพันธ์ จริยธรรม และประชาสัมพันธ์ เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน อีกด้วย.

๕. การทดลองปฏิบัติราชการ
(Probationary Period)

ตามหลักของการบริหารงานบุคคลที่ดี ถือว่าการทดลองปฏิบัติราชการเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ ทั้งนี้เพราะการสอบมีได้เป็นเครื่องประกันที่แน่นอนว่าผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกนั้น จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงาน จึงควรมีระยะเวลาหนึ่งที่จะทดลองว่าผู้สอบได้นั้น จะสามารถปฏิบัติงานได้หรือไม่ ถ้าหากไม่มีความสามารถก็จะค้นหาทางแก้ไขโดยการให้ออกจากราชการไปเสียตั้งแต่แรก หรือแต่งตั้งให้ไปอยู่ในตำแหน่งหน้าที่อื่นที่เหมาะสม^(๔๒)

ในวงการตำรวจก็ถือว่าระยะเวลาทดลองปฏิบัติราชการเป็นส่วนหนึ่งของการสอบคัดเลือก ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติงานของผู้นั้นอย่างใกล้ชิด เพื่อพิจารณาว่าบุคคลนั้นมีความสามารถเหมาะสมที่จะรับราชการตำรวจหรือไม่ ระยะเวลาทดลองปฏิบัติราชการนี้ตามปกติประมาณ ๒ เดือน แต่นับว่าน้อยเกินไปที่จะวัดความประพฤติและการปฏิบัติงานของตำรวจใหม่ ความประพฤติที่ไม่เหมาะสม หรือความบกพร่องในการปฏิบัติงานตำรวจบางประการ เป็นต้นว่า ความสุจริต ซอปล้มสุรา ความเกียจคร้าน ความขี้เหนียว ขาดความอดทน อาจจะไม่ปรากฏออกมาในระยะเวลาอันสั้น ฉะนั้นระยะเวลาทดลองปฏิบัติราชการของตำรวจไม่ควรต่ำกว่า ๑ ปี หรือที่เหมาะสมที่สุดคือ ๒ ปี^(๔๓)

ตำรวจใหม่ในสหรัฐอเมริกา ก่อนจะได้รับบรรจุจะต้องทดลองปฏิบัติราชการก่อนไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยให้ไปปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจเก่า และจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตำรวจผู้นั้นว่าดี เลว เพียงใด ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้นั้นไม่เหมาะสมที่จะรับราชการตำรวจ ก็จะทำให้ออกได้ทันที โดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการออกจากราชการแต่อย่างใด^(๔๔)

(๔๒) O. Glenn Stahl, หน้า ๑๓๖-๑๔๐

(๔๓) V. A. Leonard, หน้า ๑๓๐ และ International City Managers' Association, หน้า ๑๘๕

(๔๔) International City Managers' Association, หน้า ๑๘๕

สำหรับในประเทศอังกฤษ ตำรวจแห่งนครลอนดอนจะต้องอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติราชการเป็นเวลา ๒ ปี ภายหลังจากการฝึกอบรมแล้ว และในระหว่างนี้ ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งให้ออกได้ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเป็นผู้ไม่เหมาะสมกับงานตำรวจ(๔๕)

สำหรับในวงการตำรวจไทยนั้น ไม่มีการทดลองปฏิบัติราชการ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งได้แก่ผู้ผ่านการฝึกอบรมจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และบุคคลภายนอกผู้มีคุณวุฒิชั้นปริญญา ซึ่งผ่านการฝึกอบรมแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะแต่งตั้งให้เป็น "ว่าที่ร้อยตำรวจตรี" หรือว่าที่ยศอื่น ๆ แล้วแต่กรณี เพื่อรอรับการพระราชทานยศ ซึ่งในระหว่างที่มียศเป็น "ว่าที่" นั้น ไม่ถือว่าเป็นการทดลองปฏิบัติราชการ เพราะผู้นั้นมีสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ที่มียศนั้น ๆ ทุกประการ เมื่อได้รับพระราชทานยศแล้ว ซึ่งปกติประมาณ ๖ เดือน จึงปลด "ว่าที่" แต่สำหรับนายตำรวจชั้นประทวนนั้น ไม่มีการแต่งตั้งยศเป็น "ว่าที่"(๔๖)

(๔๕) พ.ศ.อ. สม สุนทรรัตน์, ข้อสังเกตการณ์ของงานตำรวจในอังกฤษและสหรัฐ, บทความประกอบความรู้เกี่ยวกับตำรวจ (พระนคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, พ.ศ. ๒๔๘๘), หน้า ๔-๕

(๔๖) สัมภาษณ์ พ.ศ.ท. ถาวร คลองเชิงสน รองผู้กำกับการ ๑ กองอำนวยการศึกษา
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑